

Vesilaitosten yhdistäminen kuntaliitoksissa – arkisia ongelmia

AINOA KOKEMUS KUNTALIITOKSESTA

SUOMEN VIIMEINEN PAKKOLIITOS KKK v. 1977

- KOTKAN, KARHULAN JA KYMIN ITÄINEN JA LÄNTINEN PIIRI VESILAITOKSISSA YHDISTETTIIN VASTA 1992
- VIELÄ NYKYÄÄNKIN PUHUTAAN ”KYMILÄISISTÄ”
- HENKILÖSTÖN JA SEN TOIMINTATAPOJEN MUUTTAAMINEN UUTEEN ”FORMAATTIIN” ON YKSI HAASTEELLISIMMISTA TEHTÄVISTÄ

TEESEJÄ;

- AJOISSA LIIKKEELLE
- KAIKKIEN KUNTIEN VESILAITOS-
ASiantuntemus kehiin
- LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TAHTO
TOIMINTAMUODOLLE
- PITÄKÄÄ AVAINHENKILÖT RIVISSÄ
- **MIETTIKÄÄ VESILAITOSTA ÄLKÄÄ
TULEVAA PÄÄLLIKKÖÄ**

NÄISTÄ TULISI HUOLEHTIA;

- **OMISTAJAN TYYTYVÄISYYS**
- **ASIAKKAIDEN TYYTYVÄISYYS**
- **ASIAKKAIDEN TASAPUOLISUUS**
- **KASSAVIRRRAN HALLINTA**
- **SOPIMUKSISTA VASTAAMINEN**
- **OMAISUUDESTA HUOLEHTIMINEN**
- **HENKILÖSTÖN TYYTYVÄISYYS**

Omistaja

- valtuusto määrittelee toiminnan perusteet toimintamuodosta riippumatta
 - **liikelaitosmallissa johtosääntö tärkein**
 - **osakeyhtiömallissa osakas-/perustamissopimus**
- omistajan haluama tuloutus
- omistaja (valtuusto) määrittelee toiminta-alueen ja sen laajentamisperiaatteet

Asiakkaat

- tasapuolinen ja laillinen kohtelu
- sopimusten ”uusiminen” (VHL:n tiedotusajat)
 - **liittymis- ja käyttösopimuksen sopimusehdot**
 - **yleiset toimitusehdot**
 - **vesihuoltolain vaatimat tiedotusajat**
- olemassa olevat sopimusarkistot
 - **tavoite; kaikki sopimukset sähköisiksi**
- miten selvitetään ”suulliset” sopimukset
- poikkeamat ”vanhoissa” kunnissa yleisistä toimintaperiaatteista

Tulorahoitus

- laskutus saatava jatkumaan ”katkottomasti” eli kassaan saatava rahaa
- olemassa olevat tietokantajärjestelmät
- ohjelmistojen/tietokantojen yhdistäminen vaatii erittäin hyvän ennakkosuunnittelun
 - samannimiset kadut
 - samat kulutuspaikannrot
 - samat mittarinumerot
 - laskupohjat, sopimusohjat jne
- tukeudutaanko kunnan taloushallintoon vai otetaanko käyttöön oma
 - jos oma niin yhteensopivuus konsernin järjestelmään
 - oma tilinpäätös/konsernitilinpäätös

T.Eskola

Vesihuoltojaoston seminaari, FCG
4.11.2009

7

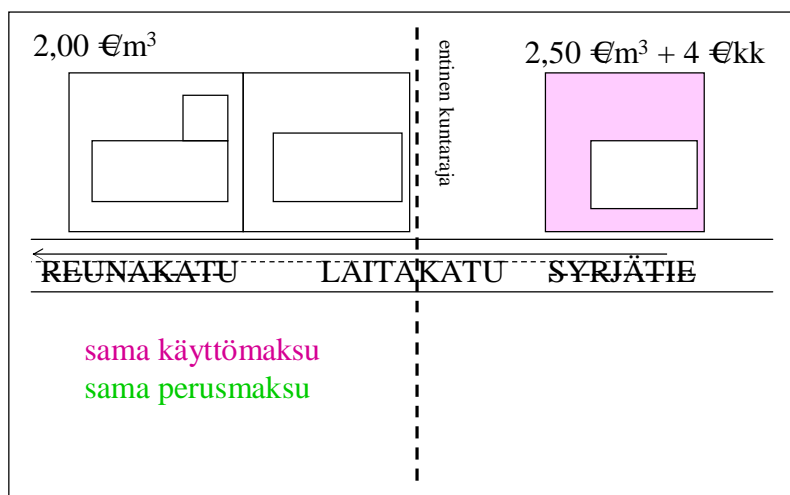
T.Eskola

Vesihuoltojaoston seminaari, FCG
4.11.2009

8

Taksat

- kuntien olemassa oleva taksarakenne
 - onko kattanut vesilaitosten kulut vai onko tuettu verorahoituksella
 - mitä maksuja ollut käytössä ?
- koko alueelle yhtenäistaksaa vai alueittaisia eroja
 - mitä maksuja käyttöön ?
 - entiset kuntarajat eivät voi olla uusina maksuero rajoina
 - käyttömaksu koko toiminta-alueella sama
 - mikä on perusmaksun määräytymisperuste
 - mittarikoko, vedenkäyttö, kerrosala
 - mikä on liittymismaksun määräytymisperuste
 - OKT-luokat, kerrosala, rakennusoikeus
 - kiinteistötyyppikertoimet

Sitoumukset/kilpailutus

- olemassa olevat sopimukset ja sitoumukset
 - liittyvien kuntien väliset sopimukset purkautuvat automaattisesti ?
 - teollisuus jv-sopimukset
 - asiakastietojärjestelmät
 - puhdistamon laitehuollot
 - pumppaamojen huoltosopimukset
 - jv-liete
 - velvoitetarkkailut (onko yhdistämisen paikka ?)
 - alueiden vuokrasopimukset
- osa saattaa olla ”suullisia”
- onko kaikki arkistoitu

- eri kunnilla hyvinkin erilaisia toimintatapoja
 - yksi keskeisimmistä VOK-tuki
 - alennusta veden hinnasta
 - liittymismaksukäytäntö
 - liittymispisteiden ”määrä”
 - suoran tuen kanavointi
 - onko työllistetty kuntien kunnallistekniikan rakentamista
 - toimintaperiaatteet toiminta-alueen ulkopuolella (esim. teollisuusalueet, satamat)
- hankintasopimukset (materiaalit, kemikaalit, energia yms.)

Omaisuuuden hallinta

- verkostokartat
 - vähintään paperiversiot tulisi löytyä
 - tavoite digitaaliset verkostokartat
 - vaatii vuosia ja rahaa
- valvonta- ja hälytysjärjestelmät
 - vesilaitokset, vesitornit, jv-putsarit, jv-pumppaamot
- varallaolo systeemit
 - suositeltava vapaamuotoinen varallaolo
 - periaate; mitä teet päivätyönä sitä päivystät
 - jos alue laaja useampi ryhmä

- saneerausohjelmat
 - saneerausvelan hallinta
- poistoajat/- järjestelmät
 - tasapoisto, menojäämäpoisto, kertapoisto
 - pitäisi vastata enintään taloudellista pitoaikaa
 - verkosto 40 v – 50 v
 - rakennukset 30 v
 - koneisto 10 v – 15 v

Rakentaminen

- olemassa olevien lupien vaatimukset/velvoitteet
- tasapuolinen kohtelu kunnan eri osissa
- investointien rahoitus
 - lainatakaukset ottavat aikaa
 - onko kunnan sisäisen ”vippi” kuinka kallista
- uudisrakentamisalueet
- saneerausalueet/-tarpeet
- kaupungin ”osallistuminen” saneeraus kustannuksiin
 - 0- 50 % päältä pois
- toiminta-alueen ”liepeet” teollisuus, satamat jne
 - kuka investoi sadevedet, sammutusvesihuollon, vesi- ja viemärijohdot

Henkilöstö

- työsuhde turva
- palkkauserot
 - samasta työstä sama palkka
 - tuntipalkkaiset ja kuukausipalkkaiset
 - olosuhdelisät
- toimipisteet
- toimenkuvat
- henkilöstön edut
 - merkkipäivälahjat, 50v, 60 v
 - kukat – 400 e
 - pitkäpalvelusaika, 20, 30, 40, rahaa tai vapaata
 - 50 – 500 e tai 0 – 10 pvä
 - eläkkeelle siirtyminen
 - kuntaliiton ansiomerkit 30 v, 40 v

- työterveyshuolto
 - erilaiset kuntoutukset
 - erikoissairaanhoito
 - virkistysmääräraha
- osallistumisjärjestelmät
 - paikka vähintään johtoryhmässä
- uuden henkilöstö rekrytointi

Vastauksia kysymyksiin

Sopimukset

-Minkälaisia sopimuksia on liittynyt uuden organisaation muodostamiseen?

- osakassopimus
- perustamissopimus
- yhtiöjärjestys
- henkilöstösopimus

-Onko näissä sopimuksissa esiintynyt ongelmia?

-ei

Henkilöstö

-Mikä on uuden organisaation vaikutus henkilöstön työsuhteisiin?

-ei vaikutusta ellei 5 v irtisanomisturvaa katsota eduksi

-Saadaanko henkilöstöresurssit tehokkaammin käyttöön uudessa organisaatiossa?

-ainakin helpommat neuvottelut kuin peruskunnissa

-Tarjoaako uusi organisaatiomalli mahdollisuuden harjoittaa itsenäisempää henkilöstöpolitiikkaa?

-kyllä

Hankinnat

- Tarjoaako uusi organisaatiomalli mahdollisuuden muista riippumattomiin itsenäisiin hankintoihin?
 - kyllä pääsääntöisesti
- Sovelletaanko uudessa organisaatiossa omia hankintasääntöjä / yleisiä hankintasääntöjä
- / vai suoraan Erityisalojen Hankintalakia
 - pääsääntöisesti erityisalojen hankintalakiakin, mutta silloinhan on kysymys isoista hankinnoista
 - jonkin verran omia sovelluksia

Talous, rahoitus

- Mahdollistaako nykyinen organisaatiomalli paremmin keskittymisen verkostojen hallintaan ja elinkaariajatteluun?
 - uudisrakentamisen tahdin määrää edelleen peruskunta
 - hieman saneerauksessa, mutta tätäkin rajoittaa kuntarahoitus katujen parantamiseen
- Onko taloudellisen taantumun vaikutus vähäisempi nykyisessä organisaatiomallissa?
 - perusvesilaitostoimintaan, jossa ei ole paljoa isoja erityisasiakkaita (esim. teollisuus) ei taantumalla merkitystä

